

sveučilišne nastave te bila voditeljica većeg broja diplomskih (19), magistarskih (6) i doktorskih (5) radova. Na *Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Rijeci* organizirala je i opremila studentski laboratorij (1979. – 1985.) i predavala predmet *Opća kemija* na dodiplomskom studiju. Također je predavala na *PMF-u* kolegij *Struktura i svojstva polimera* na dodiplomskom studiju, a sudjelovala je i u poslijediplomskoj nastavi na *PMF-u, Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije* te na *Fakultetu strojarstva i brodogradnje*.

Vrlo aktivno radi na unaprjeđenju znanstvene i stručne djelatnosti. Članica je *Redakcijskog odbora* i *Uredničkog odbora* časopisa *Croatica Chemica Acta* do 2011., *Znanstvenog vijeća za naftu* te znanstvena savjetnica u časopisu *Polimeri*. Bila je članica znanstvenih i programskih

odbora mnogobrojnih znanstvenih skupova i ljetnih škola o polimerima te recenzentica radova međunarodnih i domaćih znanstvenih časopisa i znanstvenih projekata.

Članica je nekoliko strukovnih udruga te počasna članica *Znanstvenog vijeća za naftu HAZU* i *Društva za plastiku i gumu*.

Prof. dr. sc. Zorica Veksli dobitnica je dviju prestižnih nagrada 2000. godine: *Nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za doprinos od osobitoga i trajnog značenja za Republiku Hrvatsku u području prirodnih znanosti i matematike* te *Godišnje državne nagrade za znanost za rezultate u istraživanju polimera metodama magnetnih rezonancija*. Slijede *Priznanje Instituta Ruđer Bošković za važne znanstvene rezultate u NMR spektroskopiji* 1964. godine i *Medalja za*

izuzetno vrijedan doprinos nastavnom radu na Kemijskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 2006. godine.

Na kraju ovog prikaza prof. dr. sc. Zorici Veksli upućujemo najsrdačnije čestitke prigodom 75. obljetnice života i 50. obljetnice znanstvenog rada uz zahvalnost za sve što je učinila na unaprjeđenju i razvoju polimera i polimernih materijala u našoj zemlji te za velik doprinos u uspostavljanju suradnje sa svjetskim znanstvenicima, koje je osim znanstvenim rezultatima često zadivila bogatim poznavanjem domaće i svjetske kulture i umjetnosti. Želimo joj još mnogo godina dobrog zdravlja i plodnog rada.

Čestitkama se pridružuje i *Društvo za plastiku i gumu* te *Uredništvo* časopisa *Polimeri*.

Zvonimir JANOVIĆ

Povodom obljetnice rođenja profesorice Đurđice Španiček

Marking the birthday anniversary of Prof. Đurđica Španiček

This year we are celebrating a jubilee birthday of our beloved chief editor Prof. Španiček, wishing her nothing less than many joys, fond memories and special happiness.

Započinjem osvrt u povodu jubilarnog rođendana naše drage kolegice i polimerašice, profesorice Đurđice Španiček, s radošću što je taj zadatak meni dodijeljen. Dugo sam razmišljala kako u nekoliko riječi sažeti njezin rad na toliko mnogo akademskih kolosijeka. Mislim da sam vrlo blizu tomu ako je opišem *izvršnom predstavnicom i dobrom dušom FSB-a te uzornom damom polimerstva*. Ta je kemičarka, a kada bih znala da mi nitko od čitatelja neće zamjeriti, tiho bih dodala i – *princeza*, bez sumnje zaslužno, u pretežno muškome strojarском svijetu, zahvaljujući svojem diplomatskom stilu, izabrana na dužnost prodekanice za nastavu, koju će *FSB* po dobru dugo pamti.

Profesoricu Španiček krasi korektnost, samozatajnost, točna je u svakome profesionalnom zadatku, ali i u trenutcima opuštanja, kad primjerice odlazi na tenisko igralište, plivanje ili na koncert. Tolerantna je i strpljiva, ne ljuti se ni onda kada student na ispitu *okrene svijet naopačke* pa ga zato *sruši*. Objе *zaračene* strane tada mirno prime poraz.

Njezina duhovitost u svakoj prilici podiže raspoloženje okoline, a katkad izaziva i smijeh do suza, vrlo često to čini na svoj račun. Treba naglasiti njezin njegovani standardni i kristalno

Prof. dr. sc. Đurđica ŠPANIČEK

jasni hrvatski jezik, kada nam se u ulozi *glavne* (urednice) časopisa *Polimeri* obrati riječima koje pročitam u dahu.

Rođena Zagrepčanka nakon završene gimnazije upisuje *Kemijsko-tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu* (sada *Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, FKIT*), diplomira 1970. na smjeru *Organska kemija* s izvrsnim uspjehom, obranivši rad iz područja polimerijskog inženjerstva. Poslijediplomski studij završava 1976. obranom magistarskog rada pod naslovom *Proučavanje izdržljivosti polimernih sistema uz djelovanje kemikalija te nastalih strukturnih promjena u materijalu*. Na tom je fakultetu 1994. obranila doktorsku disertaciju pod naslovom *Utjecaj medija na deformacijsko ponašanje poliamida 6*.

Od 15. lipnja 1970. zaposlena je na *Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu*, u *Zavodu za materijale, Laboratoriju za*

nemetale, a tu je prošla i sve izbore u znanstveno-nastavna zvanja, od znanstvenog asistenta do redovitog profesora u znanstvenom polju *Strojarstvo*, grani *Proizvodno strojarstvo*.

Prof. Đurđica Španiček pripada drugoj generaciji nastavnika s područja plastike na *FSB-u*. Prvu čine prof. Josip Hribar i prof. Zora Smolčić-Žerdik. Uz prof. Španiček u drugu generaciju ubrajaju se prof. Igor Čatić i prof. Janez Indof.

U nastavi sudjeluje od početka djelovanja na *FSB-u*, najprije u vježbama iz kolegija *Nemetali I* i *Nemetali II*, poslije *Materijali I, II i III*, te u vježbama iz kolegija *Prerada polimera* (usmjerenje *Prerada polimera*). U razdoblju od 1974. do 1980. s prof. Zorom Smolčić-Žerdik sudjeluje u nastavi iz kolegija *Nemetali* na *Tehničkom fakultetu Sveučilišta u Rijeci*.

Od izbora za docenticu na *FSB-u* nositeljica je ili sunositeljica sljedećih kolegija: *Materijali 1, Materijali 2, Polimeri i kompoziti, Termodinamika materijala, Kemijska postojanost materijala* te izbornih kolegija: *Kompoziti, Polimerni materijali i Kemija polimera*.

Na doktorskom studiju nositeljica je kolegija *Znanost o materijalima* te nekoliko izbornih kolegija na specijalističkome poslijediplomskom studiju (*Nemetali i kompoziti, Polimerni kompoziti, Kemijska postojanost polimera* i *Reakcijska preradba polimera*). U nastavnom radu posebnu pozornost posvećuje provjeri stečenog znanja studenata.

Područje znanstvenog djelovanja Đ. Španiček unutar *Zavoda za materijale* je istraživanje odnosa strukture i svojstava polimernih materijala i kompozita, posebno utjecaja djelovanja

medija na njihova mehanička i fizička svojstva u uvjetima istodobnog djelovanja mehaničkih opterećenja. Iz tog je područja objavila niz znanstvenih i stručnih radova.

Od početka rada na FSB-u sudjeluje u izradbi niza znanstvenih projekata iz područja polimernih materijala i kompozita. Sudjelovala je u radu međunarodne radne grupe *Dechema Instituta* iz Frankfurta o temi *trajna svojstva plastomera uz djelovanje kemikalija*, a tim je povodom boravila u Aachenu (*Institut für Kunststoff-Verarbeitung*) te u *Kunststoff-Institutu* u Darmstadtu.

U razdoblju od 1987. do 1990. te ponovno od 2006. do 2008. voditeljica je *Laboratorija za nemetale*, a od 1998. do 2000. voditeljica *La-*

boratorija za analizu metala. U dva je navrata bila članica *Savjeta FSB-a*. Od 1990. članica je *Povjerenstva za odnose s javnošću* (vodila ga je u razdoblju od 1998. do 2000. te ponovno od 2006.), a posebno je bila aktivno uključena u promidžbu *FSB-a*. Od 2002. do 2004. obnašala je dužnost prodekanice za nastavu *FSB-a*, a od 2004. do 2006. bila je članica uprave *FSB-a*. Od 2006. do 2010. voditeljica je *Katedre za materijale i tribologiju Zavoda za materijale*. Za svoje djelovanje dobila je 2004. *Veliku medalju FSB-a*.

Članica je *Društva za plastiku i gumu, Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa, Hrvatskog društva za materijale i tribologiju* te

društva *AMACIZ*. Nadalje, članica je tehničkih odbora *TO 531* i *TO 138 Državnog zavoda za norme*. Od 1985. članica je uredništva, a od 2007. glavna urednica časopisa *Polimeri*.

Čestitajući profesorici Španiček jubilarni rođendan, poklanjam joj buket pun cvjetnih zahvala za njezin rad na *Fakultetu*, za uzoran odnos prema studentima, kolegama, svojim bivšim profesorima, dekanima, iznad svega prema *Društvu za plastiku i gumu*, te za prelijepo prijateljstvo. Želim joj uspješan nastavak uredničkoga i drugog rada u časopisu *Polimeri* te osobnog zadovoljstva koje će još dugo trajati.

Ana Marija GRANCARIĆ

Završen je projekt ERPOHEN

Priredila: Gordana BARIĆ

The ERPOHEN project is completed

The recently accomplished Project ERPOHEN, the Croatian electronic dictionary of polymer engineering, the Croatian-English-German version, is the result of a joint project of the Society of Polymer and Rubber Engineers and the Institute of Croatian Language and Linguistics as part of a broader project Development of Croatian Professional Terminology (hrv. Struna), funded by the Croatian Science Foundation.

The members of the Society of Polymer and Rubber Engineers have worked together with experts from the Institute of Croatian Language and Linguistics for almost half of century, since 1973. This cooperation has resulted in few published and an e-version of the dictionary.

ERPOHEN – elektronički rječnik polimerstva – hrvatsko-englesko-njemački – nedavno je završeni projekt *Društva za plastiku i gumu* i *Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, kao dio širega projekta *Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja (Struna)*. Financirala ga je *Hrvatska zaklada za znanost*.

Članovi *DPG-a* gotovo pola stoljeća, a od 1973. zajedno sa stručnjacima *Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, sustavno rade na razvoju hrvatskoga nazivlja na području polimerstva. Rezultat toga je više samostalnih tiskanih i e-rječnika.

Projekt *ERPOHEN* imao je više ciljeva. U prvom redu izraditi elektronički rječnik polimerstva na tri jezika. To podrazumijeva i cjelovitu izradbu njemačkoga stupca koji je sukladan proširenom postojećem *Hrvatsko-engleskom rječniku polimerstva* objavljenome 2009. Taj rječnik, čije se objavljivanje očekuje 2012. na CD-u, sadržavat će više od 13 tisuća hrvatskih naziva. Priključenjem *Struni* postavljen je cilj – izraditi najmanje 600 naziva obrađenih prema postavljenim pravilima kao doprinos izgradnji hrvatskoga strukovnog nazivlja.

Završna radionica projekta *ERPOHEN* održana je 2. lipnja 2011. godine na *Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu*. Područje polimerstva obrađeno je na vrijeme te je obuhvatilo 602 termina. Da bi se došlo do odgovarajućih termina, održano je pet radionica sa savjetnicima, a svi obrađeni termini upisani su u bazu *Strune*. Uz termine iz polimerstva riješeni su i neki drugi problemi, npr. pisanje znaka postotka (%) odvojeno od brojke, sukladno odgovarajućim hrvatskim normama. Provođenje projekta *ERPOHEN* omogućilo je i *Hrvatskom zavodu za norme* da dođe do obrađenih definicija. Svi sudionici radionice i projekta naglasili su izuzetno dobru suradnju polimeraša i jezikoslovaca, koji su zajedno činili *dream team*.

Na izradi podloga za pojedine nazive u *Struni* najveći doprinos dala je mr. sc. Ana Rogić, koja je na radionici izvijestila o problemima s kojima se susretala u radu na ovome projektu. Trebalo je prihvatiti način rada definiran u *Struni*, često je bio problem oblikovati definicije pojedinih termina, a da definicija bude cjelovita i svima razumljiva. U tome su posebno pomagale dobro pripremljene podloge i široka dostupna literatura. Ipak, problema nije nedostajalo (npr. kamo smjestiti anorganske polimere – u anorgansku kemiju ili u primijenjenu kemiju, ili pak termin izradba, koji u polimerstvu znači često i proizvodnju materijala od tvari i dodataka i proizvodnju gotovoga proizvoda). Pri popunjavanju baze često su se mijenjale definicije kao rezultat dodatnih promišljanja i konzultacija.

Dr. sc. Ivana Kurtović-Budja iz *Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* naglasila je kvalitetnu suradnju pri radu na *ERPOHENU* sa stručnjacima iz područja polimerstva koji svi imaju jezični stav i jezično znanje, tako da se posao jezikoslovaca katkada svodio samo na lektorske zahvate. Naglasila je zgodna rješenja, npr. za ponavljajuću jedinicu – opetovana jedinica, ili riječ nastotnjak. Kose crte jezikoslovcima znače jedno, a kemičarima drugo, a naziva kemijskih spojeva bez njih nema. Veliku su pomoć u rješavanju te problematike pružili prof. Vladimir Rapić i Vida Jarm, koji još od 1982. godine rade na kemijskoj nomenklaturi.

Bruno Nahod, također iz *Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, nastojao je osigurati usustavljenje pojmova u polimerstvu (mikrorazina) te u cijeloj *Struni* (makrorazina), uz nadu da je to dobro obavljeno. *Struna* treba biti normativ, treba smanjiti broj sinonima i ostaviti struči da se dogovori koji bi termin bio moguć i kao takav prepoznat i prihvaćen. Jezikoslovci doista nisu imali previše posla. Žalostno je što je *Strunom* za ovo područje obuhvaćeno samo 600 naziva, a bila bi to dobra osnova za veliku terminološku zbirku.

Prof. dr. sc. Igor Čatić naglasio je kako sam *ERPOHEN* ima više od 13 000 hrvatskih te oko 20 000 engleskih i oko 25 000 njemačkih termina. Predložio je da *Struna* obuhvati i kao definicije razradi one termine koje su na tehničkim odborima HZN-a prihvaćeni kao normirani.

Koordinatorica projekta *Struna* prof. dr. sc. Marija Bratanić iz *Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* ponovila je sintagmu *dream team*, s obzirom na uključene u projekt i njihovu suradnju. Naglasila je kako se pri radu na hrvatskom stručnom nazivlju više koristio terminologijski nego leksikografski pristup. Kada je počeo rad na polimerijskom dijelu *Strune*, kemija je već bila gotovo završena, ali nije bila praćena na isti način kao polimerstvo pa će se morati provesti usklađivanje. Rad na *Struni* pokazao je kako je u Hrvatskoj moguća konstruktivna suradnja stručnjaka različitih područja.